

2020 YKS Felsefe Soruları

TYT

11. Hazzı insan yaşamının bir ereği olarak kabul eden Epiküros, hazzın ne anladığını ise şöyle açıklar: "Hazzın bizim için hayatın en üstün amacı olduğunu söylemekle ne sadece her şeyin tadını çıkarmak isteyen uçarıların zevklerini ne de maddi hazların sınırsızca doyurulmasını kastediyorum. Bunu yalnız, doktrinimizi anlamayan bilgisiz insanlar ya da kötülük olsun diye anlamaz görünenler söyler. Bizim için haz, beden alanında acı çekmemek, ruh alanında da hiçbir huzursuzluk duymamaktır."

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Haz, anlamlı bir yaşamın biricik ölçütüdür.
- B) Acıdan mümkün olduğunca kaçınmak gerçek hazzı ulaşmanın bir yoludur.
- C) Maddi hazzardan daha çok ruhsal huzurun peşinden koşulmalıdır.
- D) Haz her şeyin tadını çıkarmak ve zevklerin sınırsızca doyurulması değildir.
- E) Gerçek haz, bedensel acıdan bile huzur duyabilmektir

12. Anselmus, Tanrı'nın var olduğuna dair delile Tanrı kavramının kendisinden doğrudan ulaşılabileceğini savunmuştur. Ona göre, Tanrı kendisinden daha yetkini düşünemeyen, tasavvur edilemeyen bir varlıktır. İfade edildiği şekliyle yetkin varlık fikri bütün insanlarda vardır. Ancak en yetkin varlık olarak Tanrı fikrinin sadece zihnimizde olduğunu kabul etmek, daha yetkini düşünemeyen varlık tanımıyla çelişki yaratır. Çünkü hem zihinde hem de zihin dışında var olan, sadece zihinde var olandan daha yetkindir. O hâlde Tanrı, hem zihinde bulunan bir kavram hem de zihnin dışında var olan olarak vardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabılır?

- A) Tanrı kavramının kendisi Tanrı'nın zihin dışında da var olduğunu göstermez.
- B) En yetkin varlık olarak Tanrı zihindeki tüm diğer kavramların kaynağıdır.
- C) Tanrı'nın varlığı deneyime başvurmaksızın apriori bir yöntemle ispatlanabilir.
- D) Tanrı'nın varlığı zihinde diğer kavramlara başvurmadan ispat edilemez.
- E) Mükemmel bir dünyanın varlığından yola çıkılarak Tanrı'nın varlığı ispatlanabilir.

13. Balmumu parçasını alalım; bal peteğinden yeni gelmiş ve henüz kapsadığı balın tatlılığını yitirmemiştir; toplandığı çiçeklerin kokusunun birazını korumaktadır; rengi, betisi görünürdedir; serttir, soğuktur, kolayca ele alınabilir ve parmakla vurulduğunda bir ses çıkarır; kısaca, onda bir cismi seçik olarak tanımak için gerekli her şey bulunur. Ama şimdi konuşurken onu ateşe yaklaşıtıyorum, tattan geri kalanı uçup gider, kokusu yiter, rengi değişir, betisi yok olur, büyüklüğü artar, sıvılaşır, ısınır, güçlükle dokunulabilir olur ve vurulduğu zaman ses çıkarmaz. Bu değişimden sonra aynı balmumu kalır mı? Kaldığı kabul edilmelidir; hiç kimse bunu yadsımaz, hiç kimse başka türlü yargıda bulunmaz. O zaman bu balmumu parçasında öyle seçik olarak bildiğim neydi?

Descartes, Meditasyonlar adlı eserinden alınan bu örneğinde bilginin kaynaklarından hangisini eleştirmektedir?

- A) Akıl
- B) Duyu
- C) Vahiy

- D) Sezgi
- E) İlham

14. Kant, "Aydınlanma Nedir?" başlıklı yazısında aydınlanmayı, insanın kendi suçu nedeniyle düşmüş olduğu ergin olmayış durumundan kurtulma olarak tanımlar ve insanın ergin olmayışını kendi aklını kullanma cesareti gösterememesine bağlar. Kendi aklını kullanmak bir tür kibir değildir zira akli kullanmak bütün fikirlere ve hatta kişinin kendi fikirlerine dahi eleştirel yaklaşabilmesini de gerektirir. Fikirler elbette ki bilmenin de yolunu açarlar ancak bilgiyle temellendirilmemiş veya ilişkilendirilmemiş fikirler karşılaştırılmadıkları gibi aralarında doğru bir seçim de yapılamaz. Bu durumda "cehalet" de bir başka fikirmiş gibi durur. Bu bağlamda aydınlanma, cehaletten kurtuluş hareketidir.

Bu parçada aydınlanma düşüncesiyle hangi iki kavram arasındaki ilişki vurgulanmaktadır?

- A) Düşünce özgürlüğü - akla güven
- B) Ahlak - düşünce özgürlüğü
- C) İnsanın değeri - eleştiri
- D) Seçme özgürlüğü - ahlak
- E) Akla güven - bilginin önemi

15. Varoluşçu filozof A. Camus'ye göre insan, üstün olan değerleri yıkabilecek ve kolay edinilemeyen özgürlüğü çabalayarak elde edebilecek olandır. Özgürlük ne yasanın mutlak egemenliği ne de bütünüyle yokluğudur. Yasanın boyunduruğu altında ezilmek de her şeyi istediğimiz gibi yapabilmek de özgürlük değildir. Üstün bir değerle yazgıya yön verilmiyorsa, rastlantı kralısa karanlıklar içinde yürüyüştür söz konusu olan. Körün korkunç özgürlüğüdür bu. Bir eylemi yasaklamak veya seçmek, bir değer ya da ereğin varlığını gerekli kılar.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Özgürlük, seçimlerimize dışsal bir müdahalenin yokluğudur.
- B) Her türlü yasa, insanın özgürlüğünü kısıtlar.
- C) Toplum kuralları özgürlük esas alınarak belirlenmelidir.
- D) Özgürlük eylemin amaca yönelik ve değer odaklı olmasıdır.
- E) Bize doğuştan biçilen yazgıya ayak uydurmak özgürlüktür

21. Bilgeliğe ermiş bir insan artık bilgi ile uğraşmaz çünkü zaten her şeyi biliyordur. Bilgisizler de ne bilgi ile uğraşırlar ne bilge olmaya özenirler. Peki bilgisizlik neden kötüdür? Cahil kişi güzellikten, iyilikten, akıldan yoksunken hepsini kendisinde toplamış sanır da ondan. Yoksun olduğunu bilmeyen kimse ne diye kendinde olmayanın peşine düşsün ki? O vakit, bilgiler de bilgisizler de düşmezse bilginin peşine, kimler düşer peki? İkinin ortasında olanlar düşer elbette. Bilgelik en güzel şeylerden biri, sevgi de her güzelin sevgisi ise ister istemez bilgelik dostu kişi de filozoftur. Yani filozof bilgilerle bilgisizler arasındaki kişinin ta kendisidir.

Platon'un Şölen adlı eserinden derlenen bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Bilgiyi aramama konusunda bilge ve cahil birbirlerine benzerler.
- B) Filozof, bilgeliğe sahip olmayan fakat onu arzulayan kişidir.
- C) Cahil kişi iyinin ve güzelin farkına varamayandır.

- D) Filozof zamanla bilgisini artırdıkça bilgeliğe erişir.
E) Filozofun cahilden en büyük farkı neyi bilmediğini bilmesidir.

22. İslam felsefesinde, özgürlük problemi "kader" ve "irade" ile olduğu kadar "akıl" kavramı ile de ele alınmıştır. Örneğin Maturidi, insanın akılla kendi davranışlarını seçtiğini, seçimlerini de iradesiyle eyleme geçirdiğini ve buna bağlı olarak davranışlarından sorumlu olduğunu öne sürmüştür.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan önceden belirlenen yazgısına göre eylemlerini gerçekleştirir.
B) İnsanın istediği gibi seçimlerini yapabileceği bir iradesi yoktur.
C) İnsan özgürlüğünün temeli akıldır.
D) İrade, verili seçenekler arasında seçim yapmaya ilişkindir.
E) İnsan, seçimlerinden sorumlu tutulamaz.

23. Ütopyalar, toplumsal ve siyasal düzenin sorunlu yanlarına işaret eden ve söz konusu sorunlara çözüm önerisi sunan kurgusal düzen tasarımlarıdır. Bu özellikleri nedeniyle düşünce tarihinde genellikle olumlu bir rolü olduğu düşünülen ütopyaların, öte yandan bazı açılardan eleştirilmesi de söz konusudur. Bu eleştirilerin başında ütopyaların, sundukları toplum modellerinin değişmez niteliklere sahip olarak kurgulanmaları nedeniyle aslında değişime kapalı ve dolayısıyla tarihsiz sistemler öngörmeleri gelir. Bu yüzden her ne kadar arzulanan bir yaşama işaret etse de ütopyalar bir yanı sıra totaliter bir yapı örneği sergiler.

Bu parçada ütopyalarla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Durağan toplum modelleri oluşturmaları
B) Çözüm önerilerinin geçici olduğu
C) Gerçek hayatta uygulanmalarının zor olduğu
D) Öznel bakış açılarını yansıttığı
E) Bireysel özgürlükleri öne çıkardığı

24. Doğuştan ilkeler olsaydı bunların, çocuklarda yetişkinlerde olduğundan daha belirgin olması beklenirdi çünkü çocuklar yerel âdetlerden daha az etkilenmiştir ve daha az dünya deneyimine sahiptir. Çocuklarda böyle ilkeler bulunmadığına göre doğuştan getirilen herhangi bir mantık ilkesi de ahlak ilkesi de yoktur.

Bu parçada ileri sürülen görüş aşağıdaki filozoflardan hangisinin bilgi anlayışına uygundur?

- A) Descartes
B) Spinoza
C) Kant
D) Platon
E) Locke

25. Geleceğin geçmişe benzeyeceği varsayımı herhangi geçerli bir argümana dayandırılmaz. Tamamen alışkanlıktan kaynaklanır. Her şeyin geçmişte olduğu gibi davranacağını varsaymak için yeterli gerekçemiz yok. Evet, bir sonraki oturuşumda bu sandalyenin beni taşıyacağına, bırakmam hâlinde bu kalemin düşeceğine inanıyorum. Ancak şaşırtıcı bir gerçek daha var ki, o da sandalyenin kırılacağını, kalemin havada yükseleceğini varsaymam için de bir o kadar sebebim var.

Mantıkçı pozitivistin bu parçada eleştirilen bilimsel yöntemleri

aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tümevarım - doğrulanabilirlik
- B) Tümevarım - yanlışlanabilirlik
- C) Analoji - yanlışlanabilirlik
- D) Tümdengelim - yanlışlanabilirlik
- E) Tümdengelim - doğrulanabilirlik

11. E 12. C 13. B 14. E 15. D 21. D 22. C 23. A 24. E 25. A

AYT

23. Hareket ediyormuş gibi görünen bir aslan heykeline bakan Ayşe, hayranlıkla "Ne güzel! Kim yaptı acaba bunu?" der. Sonra merakı daha da artarak "Heykeltraş hareket eden bir aslan biçimini buna nasıl verdi?", "Peki bunu yapmaktaki amacı neydi?", "Bu heykeli yaparken hangi malzemeyi kullandı?" sorularını peşpeşe sorar. Orada bulunan heykeltraş, Ayşe'nin yanına yaklaşır "Gördüğüm kadarıyla Aristoteles'in varlık anlayışını gayet iyi kavramışsınız." der. Ayşe'nin hayranlığına bir de şaşkınlık ifadesi eklenir.

Bu parçada heykeltraş, Ayşe'nin sorularından hareketle Aristoteles'in hangi düşüncesine gönderme yapmaktadır?

- A) Felsefenin başlangıcının hayret olduğu görüşüne
- B) Davranışlarda orta olma ilkesine
- C) Madde-form öğretisine
- D) Bilginin sanıdan (doksa) farklı olduğu görüşüne
- E) Dört neden görüşüne

24. Mutluluk erdemli olmanın bir ödülü değil erdem ta kendisidir. Dünyevi isteklerimizi bastırdığımız için mutluluktan haz almıyoruz; tersine, ondan haz aldığımız için dünyevi isteklerimizi bastırabiliriz.

Spinoza'nın Etika adlı eserinden alınan bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Erdemli olma çabasının hedefi mutluluktur.
- B) Erdemli olmak için hazların bastırılması gerekir.
- C) Erdemli olmak kendi başına mutluluktur.
- D) Mutluluktan haz almak olanaksızdır.
- E) Mutluluk hak edilen bir şeydir.

25. Nietzsche'nin "güç istenci" anlayışı oldukça farklı şekillerde yorumlanmış hatta bu yorumların bazıları onu suçlayacak bir noktaya dahi ulaşmıştır. "Güç istenci"nin, insanın diğer insanlar üzerinde egemenlik kurma isteği olarak yorumlanışına karşı Nietzsche'nin çağdaş yorumcularından Deleuze, kavrama açıklık getirmek amacıyla şunları söyler: "İstencin gücü istemesi, gücü bir erek olarak arzulaması ve ardı sıra gitmesi demek olmadığı gibi, gücün, istencin dürtüsü olması demek de değil. Gücün iradesi özünde yaratıcı ve donandırıcıdır: Bir şeye iç geçirmez, aramaz, arzulamaz ve özellikle de gücü arzulamaz. Verir: Güç, istençte 'verici erdem' olarak vardır; istenç, güç vasıtasıyla bizzat anlam ve değer donatıcıdır."

Buna göre "güç istenci" için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanın ihtiyaçları tarafından belirlenir.

- B) İnsanın yeni değerler oluşturabilmesini sağlar.
- C) İnsanların birbirleriyle mücadelesinin ürünüdür.
- D) Zaman içerisinde egemenlik kurar.
- E) İnsanların mutluluğunu amaçlar.

26.

I. Bireyin çocukluğunda yaşadığı travmatik olayların, yetişkinliğinde yaşadığı fobilerle ilişkisi var mıdır?

II. Bir iş yerinde çalışanlar arasındaki çatışmalar, çalışanların iş yerine bağlılıklarını olumsuz yönde etkiler mi?

III. Yeni doğmuş maymunların bir süre fiziksel temastan yoksun kalması maymunların yetişkinlikteki tepkilerini etkiler mi?

Yukarıdaki sorulardan hangileri, psikoloji biliminin konusu kapsamındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

27. Duygularla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bireyin engellendiği durumlar onda çoğu zaman öfke duygusuna yol açar. Öfke ise saldırgan davranışa neden olabilir.

B) Kaygının aksine korkunun nesnesi yoktur. Birey kendisini korkutanın ne olduğunu somut olarak hiçbir zaman bilemez.

C) Korkuların bir kısmı doğuştan var olsalar da bazı korkular bireyin deneyimleri sonucunda sonradan edinilir.

D) Bireyin duyduğu hazın kaynağı farklı gelişim dönemleri boyunca değişkenlik gösterebilir.

E) Bazı fizyolojik tepkiler birden çok duygu türünde ortak olarak görülür. Örneğin kalp atım hızı artan bireyin öfkelendiğinden emin olamayız.

28. Sosyal psikologların ilgilendikleri alanlar arasında şemalar, tutumlar, ön yargılar, yüklemeler gibi insanların sosyal bilişlerine yönelik çeşitli konular bulunmaktadır.

Yüklemeler konusunda çalışmalar yürüten bir psikolog, temel olarak aşağıdakilerden hangisine odaklanmaktadır?

- A) İnsanların, davranışların nedenlerine yönelik düşüncelerine
- B) İnsanların başkalarına hangi koşullarda yardım edeceğine
- C) Sosyal uyarıcıların ne olduğuna yönelik kalıplaşmış bilişlere
- D) Bir grubun tüm üyeleri tarafından paylaşıldığı düşünülen özelliklerine
- E) Kişilere veya gruplara yönelik olumlu ve olumsuz duygulara

29. Benim engelim konuşamamam, engelliliğim ise benimle nasıl iletişim kuracağını öğrenmek için insanların zaman ayıramaması ya da buna zahmet etmemesi gerçeğidir.

Benim engelim yürüyememem, engelliliğim ise belediyenin engelliye uygun kaldırım ve yol yapmaması, toplu taşıma araçlarını engellilerin binış ve inişine uygun hâle getirmemesidir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Engellilere her alanda pozitif ayrımcılık uygulanmalıdır.
- B) Engellilerin temel sorunu sosyal engellemelerdir.
- C) Sadece engellilerin faydalanabileceği özel otobüsler üretilmelidir.
- D) Engelliler arasında işaret dili yaygınlaştırılmalıdır.
- E) Engellilerin sağlık hizmetleri ücretsiz olmalıdır.

30. Toplumsal kurallar üzerine temellenen hukuk kurallarının, ahlak kurallarının nesnel boyutunu oluşturduğu söylenebilir. Hırsızlık ve yalan söyleme gibi davranışlar hukuk açısından olduğu gibi ahlak, din ve gelenekler açısından da yaptırımla karşılanır. Hukuk kurallarının ayırt edici özelliği ise yaptırımlarının niteliğidir. Ahlak kurallarından farklı olarak, hukuk içinde tanımlanmış kuralların ihlali durumunda, ihlal eden kişiye yönelik hak yoksunluğu, hapis cezası veya tazminat ödeme gibi yine hukuk içinde tanımlanmış maddi yaptırımlar uygulanır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Değerler ve normlar toplumsal yaşamın vazgeçilmez unsurlarıdır.
- B) Hukuk kuralları evrensel ilkelere uygun olduğunda varlığını sürdürebilir.
- C) Ahlak ve hukuk kurallarının içerikleri, süreç içinde birbirinden farklılaşmıştır.
- D) Hukuk kuralları değerler ve normlardan bağımsız değildir ancak resmî yaptırımlara sahiptir.
- E) Toplumsal ilişkilerde ahlak kurallarının etkisi hukuk kurallarının önüne geçmiştir.

31. Bazı etkileşim tiplerine ait örnekler şu şekildedir:

Fizik dersinde Eylül ve arkadaşlarının birlikte bir proje üzerinde çalışması
Derslerine gerekli özeni göstermeyen Ela'ya ailesinin bilgisayar kullanmasını yasaklaması

En çok kitap okuyana hediye verileceğini öğrenen Ada'nın her fırsatta kitap okuması
Köyden kente göç eden bir ailenin kent yaşamına adapte olmaya çalışması

Buna göre aşağıdaki etkileşim tiplerinden hangisine örnek verilmemiştir?

- A) Rekabet
- B) Mübadele
- C) İş birliği
- D) Uyum
- E) Baskı

32. Theseus'un Truvalılara karşı zafer kazandığı gemisi, zaferi onurlandırmak için limanda ziyarete açılır. Fakat zamanla geminin parçaları eskimeye başlar. Eskiye her bir parça yenisiyle değiştirilir. Yıllar içinde görülür ki geminin tüm parçaları değiştirilmiştir. Bu duruma üzülen görevliler depoda saklanan eski parçaları birleştirerek Theseus'un gemisini tekrar oluştururlar. Limanda şimdi iki gemi vardır: Tümünü yeni parçalardan oluşmuş gemi ve eski parçaların yeniden birleştirilmesinden oluşmuş gemi. Bu durumda Theseus'un Truvalılara karşı zafer kazanan gemisi hangi gemidir? Yeni parçalardan oluşmuş gemi mi, depodaki eski parçalardan oluşturulmuş gemi mi, her ikisi de mi yoksa hiçbiri mi?

Bu parçada aşağıdaki ilkelerden hangisi tartışılmaktadır?

- A) Çelişmezlik
- B) Üçüncü hâlin imkânsızlığı
- C) Yeter - sebep

- D) Özdeşlik
- E) Nedensellik

33. Mantık disipliniyle ilgili,

- I. Tartışılan konu üzerinde ortaya konan bilginin doğru olup olmadığını denetler.
 - II. Tartışılan konuya ilişkin kavramların tanımlarına uygun kullanılıp kullanılmadığını denetler.
 - III. Tartışılan konuyla ilgili ortaya konan önermeler arası çıkarım ilişkilerini denetler.
- yargılarından hangileri söylenebilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

34. Aşağıdakilerden hangisi klasik mantıkta bileşik önerme olarak kabul edilemez?

- A) Ali gelirse tüm aile çok sevinir.
- B) Ali ya bugün ya da yarın gelecek.
- C) Ali pilotluk sınavını kazandı.
- D) Ali hem hırslı bir insandır hem de çok çalışır.
- E) Ali insanları sevdiği kadar onlara saygı da gösterir.

41. Sokrates'e göre insanlar doğaları gereği mutlu olmayı ister. Dünyada insanı mutlu kılan ne varsa o şey özce iyi bir şey olduğuna göre insanların mutsuzluğa neden olan kötüyü istemeleri olanaksızdır. Buna karşın insanların sık sık kötü, zararlı ve değersiz bir şeyin peşine düştükleri olur ancak bu durum yalnızca onların bilgisizliklerinden kaynaklanmaktadır. Yani insan kötü bir eylemde bulunduyorsa o eylemin iyi olduğunu zannettiği için yapmıştır.

Bu parçadan Sokrates'in ahlak anlayışıyla ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Ahlaki davranışlar, edinilen alışkanlıkların ürünüdür.
- B) Bilgi insanın ahlaklı ve erdemli olmasını sağlar.
- C) Ahlaki doğrular toplumsal uzlaşıyla belirlenir.
- D) Ahlak doğuştan gelen bir yetidir ve eğitimle kazanılamaz.
- E) Ahlaki doğrulara sahip olmadan da bilgi sahibi olunabilir.

42. Bilimsel devrim dönemlerinde, olağan bilimsel gelenek değiştiği zaman, bilim insanı çevresini algılamayı yeni baştan öğrenmek zorundadır yani tanıdığı koşullar içinde yeni kalıplar görmeyi öğrenmesi gerekmektedir. Bunu yaptıktan sonra araştırma dünyası birçok noktada eskiden yaşadığı dünyayla bağdaşmayan ölçüler taşıyacaktır. Farklı paradigmanın içinde gelişen ekollerin her zaman birbirlerine biraz ters düşen amaçlar benimsemelerinin bir başka nedeni de budur.

Thomas Kuhn'un bu parçada öne sürdüğü bilim anlayışının temel savı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim, paradigmanın değişmesi yoluyla sıçramalar ve kopuşlar sergiler.
- B) Bilim, ilk teoriden son teoriye kadar paradigmatik devamlılık sergiler.
- C) Bilim, burada ve şimdi gerçekleştirilen fakat tarihsel süreklilik taşıyan bir etkinliktir.

- D) Bilim, olgular üzerinde yapılan deney ve gözlemlerle birikimsel olarak ilerler.
E) Bilim, bilim insanlarının çalışmaları sonucunda ortaya çıkan ürünlerin paradigmatik bütünüdür.

43. Bir araştırmacı, travmatik anıları hatırlamanın kaygı düzeyi üzerindeki etkisini incelemek ister. Bu amaçla düzenlediği araştırmada, katılımcılara "Şimdi travmatik bir anınızı düşünmenizi istiyorum." yönergesini verir. Katılımcılardan biri geçmişte yaşadığı travmatik bir anıyı düşünürken ağlamaya başlar ve araştırmacıya kendini çok kötü hissettiği için çalışmanın bu kısmını atlamak istediğini söyler. Araştırmacı, katılımcıya tüm kısımları eksiksiz tamamlaması gerektiğini bildirir.

Bu durumda araştırmacı;

- I. katılımcının araştırma sırasında yaşayabileceği risklerin azaltılması,
II. katılımcının verdiği cevapların gizliliğinin sağlanması,
III. katılımcının araştırmaya özgür iradesiyle devam etmesi

etik ilkelerinden hangilerini ihlal etmiştir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

44. Kast sistemi, bireylerin toplumsal konumunun yaşam boyu belirli olduğu bir toplumsal düzendir. Bu sistemde her birey ailesinin ait olduğu kastın içinde doğar ve yaşamı boyunca da bu kastta kalır. Bundan dolayı kast toplumlarında, kesin olarak belirlenmiş olan farklı toplumsal seviyeler birbirine kapalıdır.

Bu parçadan kast sistemiyle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Kastlar arasındaki ayrımları belirleyen unsurlar değişken değildir.
B) Bireylerin kastlar arasında toplumsal hareketliliği mümkün değildir.
C) Bireylerin toplumsal konumları değişmeden devam eder.
D) Bireylerin farklı kastlarda yer alması toplumsal etkileşimi güçlendirir.
E) Bireylerin statü ve rollerini ait oldukları kast belirler.

45. Toplumsal değişmeyi anlamlı bir biçimde yorumlayabilmek için değişimin gözlenebileceği çeşitli genel görünüşleri anlamamız gerekir. Tüm değişimler geçicidir. Toplumsal değişme, insanların biyolojik yaşlanma sürecine benzemez; toplum veya kültür ne yorulur ne de güçten düşer. Davranış örüntülerinin yenilenmesi veya terk edilmesi belirli bir sürece bağlıdır.

Bu parçada toplumsal değişimin hangi unsurla olan ilişkisi vurgulanmaktadır?

- A) Ekonomi
B) Çevre
C) Nüfus
D) Teknoloji
E) Zaman

46. Klasik mantıkta ters döndürme, bir önermenin niteliğini ve doğruluk değerini değiştirmeden öznesinin karşıt hâlini yüklem, yüklemine karşıt hâlini özne yapma

işlemdir.

Buna göre "Bütün martılar kuştur." önermesinin ters döndürmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı kuş olmayanlar martı olmayandır.
- B) Hiçbir kuş martı değildir.
- C) Hiçbir martı olmayan kuş olmayan değildir.
- D) Bütün kuş olmayanlar martı olmayandır.
- E) Bütün kuşlar martıdır.

23. E 24. C 25. B 26. E 27. B 28. A 29. B 30. D 31. B 32. D 33. C 34. C 41. B 42. A
43. C 44. D 45. E 46. D